

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

شنبه ۱۶ مردادماه ۱۳۲۹

روزنامه پریته
مدیر: سید محمد شامی

سال ششم - شماره ۱۵۹۰

صفحه ۱

شماره مسلسل ۵۰

دوره شانزدهم قانونگزاری

خسروانی ۱ ساعت - سلطانی ۱ ساعت - صد سودآور
۱ ساعت - هراتی ۲۰ دقیقه
رئیس - صورت مجلس جلسه پیش منتشر نشده
است و برای جلسه آینده حاضر خواهد شد دنباله
مذاکرات راجع باده واحده امور شهرستانها است
آقای آزاد (دکتر کاسمی - نطق قبل از دستور داریم)
چون روز شنبه میخواهیم تعطیل کنیم و کار هم زیاد
داریم اجازه بفرمائید یکی دو کار بگذرد
آزاد - جناب آقای رئیس از هیئت دولت
هیچکدامش نیامده اجازه بفرمائید قبل از دستور صحبتی
بشود

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۵۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه سوم مرداد ماه ۱۳۲۹
فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت صورت غائبین.
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقای کهید.
- ۳ - بیانات آقایان دکتر جلالی و ارباب بعنوان ماده ۹۰ آئین نامه.
- ۴ - بقیه در شور گزارش کمیسیون کشور راجع باخیارات شهرست - نهات و تصویب و فوریت طرح راجع بکمیسیون مخصوص لایحه.
- ۵ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر داد گسترى و اعلام حاضر بودن جهت جواب استيضاح آقای مکی

رئیس - شما بیاناتان را بفرمائید
کشاورز صدر - جناب آقای رئیس آقای
آزاد درست میگوید اگر يك لایحه یا طرحی مطرح باشد
باید دولت باشد اجازه بفرمائید برای قبل از دستور
رئیس - اشکالی در نطق قبل از دستور هست در
جلسه گذشته ۳ نفر اسم نویسی کردند برای آخر جلسه
گذاشته شد امروز هم لوحه را نصب کردند ۳ نفر
دیگر اسم نویسی نموده اند امروز صحبت کنند (صفائی -
قرعه بکشید آقای رئیس) (آزاد - فعلا موافقت
بفرمائید برای قبل از دستور صحبت شود) ۳ نفر بیشتر
نمیشود صحبت بکنند اگر اشخاصی که سابق اسم
نویسی کردند صحبت کنند مانعی ندارد
کهید - اجازه میفرمائید؟

- ۶ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر جنگ
- ۷ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر دارائی
- ۸ - طرح و ختم مذاکره لایحه دودوازدهم مرداد و شهریور ۱۳۲۹ بودجه کل کشور
- ۹ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر بهداری
- ۱۰ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دوساعت و بیست دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - قرائت صورت غائبین

رئیس - صورت غائبین جلسه گذشته قرائت
میشود
غائبین با اجازه - آقایان: صفوی، اونک
دکتر مصباح زاده، برومند، منصف، امینی اسکندری
معین طاهری، حاذقی، دکتر راجی
غائبین بی اجازه - آقایان: ابریشم کار
حسن اکبر، دکتر احمد سید امامی، بهزادی، کاظم
شیبانی، صدر میرحسینی
دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: خاکیار
۳۰ دقیقه - موقر ۴۵ دقیقه - محمد علی مسعودی ۴۵ دقیقه
سالار سنندجی ۴۵ دقیقه - تولیت ۴۵ دقیقه - شهاب

رئیس - آقای کهید شما اسمین نفرید
کهید - نه آقایان اول هم بر روز و امروز اسم نوشته ام
قبادیان - آقای رئیس جلسه قبل خود حضرت
عالی فرمودید که حق شما محفوظ است
رئیس - آقای کهید قبل از دستور صحبت بکنید
کشاورز صدر - بنده يك تذکری دارم می
خواهم عرض کنم که باید آئین نامه همانطور که جناب
آقای رئیس توجه دارند اجرا بشود اگر در جلسه قبل

عین مذاکرات مشروح پنجاهمین جلسه از شانزدهمین دوره قانونگذاری

«اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس»

نوشته اند باید هر جلسه راهمان روز صحبت میکرد (بقیه نمایندگان)

رئیس - هر جلسه ۳ نفر حق دارد صحبت بکنند **رضوی** - وارد دستور بشویم آقای رئیس **رئیس** - هر لایحه ای که مطرح میشود باید نماینده دولت حضور داشته باشد حالا قبل از دستور صحبت میشود آقای که بد اول است و آقای قبادیان هم با این کار زیاد میگویند صحبت کنند چون **آقای کهید** در هر دو اسم نوشته اند بفرمائید

۳- بیانات قبل از دستور آقای کهید کهید - بنده مطالب خیلی مختصراًست و وقت آقایان را نمیگیرم.

در مورد امور اقتصادی مخصوصاً سوءعربانانی که در وزارت اقتصاد ملی است و پیش آمد هائیکه اخیراً در دنیا بوجود آمده لازم میدانم بطور مختصر مطالبی را بمرض نمایندگان محترم مجلس شورای ملی برسانم و تذکراتی بدولت بدهم.

بطوریکه آقایان استحضار دارند متأسفانه وضع ناامنی امور اقتصادی کشور و مشکلات روز افزون بازرگانی و رکود کلی در امور تولیدی در نتیجه انحصار بازی و سوء نیت بمنظور سوء استفاده بعضی از مأمورین نا درست و بند و بست های نامشروع که در این چند ساله اخیر بعمل آمده بحدی خراب کاری کرده و موجب فقر عمومی گردیده است که محتاج شرح نیست.

آقایان محترم جمع کل واردات کشور در سال ۱۳۲۸ تقریباً ۴۲ میلیون لیره و جمع صادرات ۸ میلیون لیره یعنی خمس واردات بوده است و امسال هم بطور مسلم کمتر از این خواهد بود. بطوریکه مرض مردم عوامیکه بوجود آمده و جنگلی زانیده عدم تمرکز امور اقتصادی و یراکنندگی دستگاههای مشول و ایجاد مقررات خلق الساعه (بمنظور سوء استفاده های مادی) و نداشتن يك خط مشی روشن و مشخص اقتصادی وضع را به این نحویکه آقایان استحضار دارند رسانده است.

اخیراً با تشريك مسامی عده ای از متخصصین امور اقتصادی و کمیسیون اقتصاد مجلس شورای ملی طرحی بمنظور حمایت و اصلاح صادرات ایران تهیه و تاکنون باامضاء ۶۸ نفر از نمایندگان محترم رسیده بود.

در جلسه قبل تقدیم و در نتیجه کمیسیونی که باحضور عده از متخصصین روز قبیل در وزارت دارائی تشکیل شد بعد از مذاکرات چون دولت قبول ننمود بوسیله تصویب نامه تا حدی کمک نماید علیهذا موقه تعقیب طرح مزبور موکول به بعد میشود نکته بسیار مهم دیگر این است که وزارت اقتصاد ملی اینکشور را دچار محاصره اقتصادی نموده یعنی بدون مطالعه یا بمنظور خاصی دستوراتی صادر و اقداماتی نموده که از حمل کالاهای ضروری مورد احتیاج عامه بقصد ایران نمود داری میشود و حتی به بانکها دستور داده شده اسناد حمل کالاهای مورد بحث را بدون ارائه بصاحب کالا برگردانند انعکاس این عمل موجب ترقی اجناس مورد نیاز مردم شده است و از طرفی سهمیه واردات را

بنحوی که استحضار دارند بطور بسیار بد و مسخره آمیز و مفتضحی تقسیم وطوری مورس و استفاده فرار گرفته است که اینجانب از شرح آن شرم دارم سهمیه دارو و لاستیک و غیره را باشخاص غیر وارد و نامناسبی اختصاص داده اند و دست وارد کنندگان حقیقی را کوتاه کرده اند که موجب نارضایتی عموم طبقات شده است اگر نظر آقایان محترم باشد در پشت همین تریبون آقای وزیر دارائی در جواب سؤال بنده در مورد قندو شکر صریحاً اظهار میکنند که دولت تاجر خوبی نیست و واردات قند و شکر آزاد است و حتی از بنده تقاضا کردند که تجار را حاضر کنم خودشان مستقیماً قند و شکر مورد احتیاج عامه را وارد نمایند و دولت فقط هوارش قانونی خود را دریافت و کار را بدست مردم بدهد و در اواخر سال ۱۳۲۸ تصویب نامه هم بهمین کیفیت صادر و با اطلاع وزارت اقتصاد ملی رسید عده زیادی از بازرگانان تقاضای ورود قند و شکر نمودند و بطوریکه به بنده اطلاع رسیده قریب یکصد درخواست روی میز آقای وزیر اقتصاد ملی را که بلا تکلیف مانده است و در نتیجه همین احوال کوچک بنحویکه در جلسه اطاق بازرگانی بدولت تذکر داده شد قریب ۱۵۰ هزار لیره بضرر ملت ایران تمام شد یعنی شکریکه هر تن ۵۰ لیره خریداری میشد فعلاً ۵۰ لیره ۱۴ شلیک شده شاید در این چندروزه بازم ترقی کرده باشد و با آنکه وضع عمومی دنیا را چندین مرتبه خدمت آقای وزیر اقتصاد توضیح دادم و همه قسم وعده مساعدت و تسهیل و تسریع در امور بازرگانی دادند متأسفانه نتیجه بطوری است که عرض شد بنده فراموش نمیکنم در ابتدای جنگ دوم آلمانها حاضر شدند چندین میلیون ریال کالای مورد کشور را از قبیل دارو و ماشین آلات و آهن و غیره بایران اعتبار بدهند که هر وقت داشتیم به پردازیم وزیر اقتصاد وقت همه را با امروز و فردا موکول کرد و دیدیم که در زمان جنگ این کشور دچار چه زحمت و مشکلاتی شد مثلاً لاستیک اتومبیل سواری جتی یکصد هزار ریال هم رسید

متأسفانه در وزارت اقتصاد ملی جز ایجاد مشکلات و سرگردانی مردم چیز دیگری نیست کدام قدم مفید را این وزارتخانه عریض و طولیل برداشته است و نمایانم وظیفه وزیر اقتصاد ملی تقسیم فرضاً چند دستگاه اتومبیل سواری است یا کارهای مهم دیگری باید بنیاید بهر جهت مردم بخصوص طبقه بازرگانان از این وضع بستم آمده اند.

با اینکه گفته شد برنامه دولت کار و عمل است و خود رئیس دولت و بعضی از مأمورین هم واقفاً می خواهند تسریع در کارها بشود بدینجهت چون دستگاه فاسد و خراب است يك قدم برای اصلاح کار مردم برداشته نشود مخصوصاً در وزارت اقتصاد هیچ کاری بجز با پول یا توه به انجام پذیر نیست ولی این راهم مرض کم که بعضی از مأمورین وزارت اقتصاد درست و فعال میباشد بدینجهت این کشور این است که چون مجازات و پاداشی در میان نیست هر کسی هر کار غلطی که میخواهد میکند و هر سدهای که بخواهد باین کشور میزند بدون آنکه

افلا پیش وجدان خود خجالت بکشد. بنده بینهایت از رفقای محترم اعضای کمیسیون اقتصاد تشکر و امتنان دارم که با نهایت دقت عریض و بیشتهاات مرا مورد توجه و تصویب قرار داده و توسط مقام ریاست جهت دولت فرستاد و همچنین از دولت تشکر و امتنان دارم که بعد از بررسی و مطالعه عریض مرا تصدیق و تصویب نامه های صادر کردند ولی چند روز است بعضی از آنها را وزارت اقتصاد ملی ابلاغ و اجرا نمیکند و از این جهت علاوه بر آنکه قیمت ها تنزل نکرده بلکه ترقی مصنوعی هم در نتیجه همین احوال کاری ایجاد شده بهر جهت اینک پیشنهادات خود را که بشرح زیر است تکرار میکنم.

۱- بقید فوریت دستوری که برای منع حمل کالاهای ضروری بقصد ایران داده شده ملغی گردیده و اجازه دهند خواه با کشتایش اعتبار و خواه بوسیله برات وصولی اجناس مورد احتیاج عامه سفارش و حمل شود.

۲- کلیه واردات کشور و حوائج اولیه مردم بدون قید و شرط آزاد گردد.

۳- کلیه کالاهای موجود در گمرکات اعم از مقید و غیر مقید فوراً مرخص شود و از دولت جداً و مصرعاً تقاضا دارم توجه عاجلی نموده و تماس مأمورین دولت را مخصوصاً در امور اقتصادی با مردم صکم کنند و با تجربه تلخی که ما داریم مقررات و اشکال تراشی و سخت گیری نمیتواند موجب تنزل کالای مورد احتیاج مردم شود بلکه عرضه و تقاضا و رقابت بازرگانی میتواند قیمتها را تنزل دهد و بس مخصوصاً در این کشور.

آقایان محترم قدرت و عظمت ممالک متحد آمریکا و انگلستان و سایر ممالک زنده دنیا بواسطه توجه بامور اقتصادی و تجارت و تجار کشور است قریب بیست سال است یعنی از سال ۱۳۰۹ که انحصار بازی شروع شد این کشور انواع رنج و بدبختی را میکشد برای تجربه هم اگر شده است یکسال تجارت را آزاد کنیم مسلماً از وضع فعلی بدتر نخواهد شد دولت باید در اسرع وقت با نظر متخصصین امور اقتصادی و مطالعات کامل بطوریکه صرف و صلاح کشور باشد و با توجه باصلاح وضع صادرات و بر طرف نمودن اشکالات و عداوت از صنایع داخلی و رعایت حال مصرف کنندگان نقشه صحیح اقتصادی را طرح و بلافاصله بموقع اجرا بگذارد.

عرض دوم بنده که جنبه حیاتی دارد موضوع نفت است چند سال است که گفتگو از نفت و حقوق نفت ایران میشود ولی نتیجه ای جز بدبختی و تشنج و حرف گرفته نشده است و تا مادامیکه تکلیف این قضیه مهم حیاتی که بستگی بتمام شئون و نحی زندگی فرد فرد اهالی کشور دارد معین نشود نباید انتظار اصلاح داشت بنده بنام يك فرد ایرانی و بنام يك نماینده مجلس از دولت سؤال و خواهش میکنم که این قضیه مهم حیاتی را در سرلوحه تمام کارهای خود قرار داده و آنطوریکه باید و شاید استیفای کامل حقوق ملت ایران را در مورد نفت بنیاید و نتیجه عملیات خود را باستحضار مجلس برساند

مرض دیگر بنده مربوط به قیمت گندم است شرحی موکلین بنده نوشته اند که عیناً قرائت میشود و تمنای عطف توجه مخصوص در این مورد را دارم.

جناب آقای کهید نماینده محترم شورای ملی - بدینوسیله بمرض میسرساند در این موقع که تمام کشاورزان پس از تحمل یکسال رنج و مرارت موفق بجمع آوری دو سه خروار گندم میشوند با نهایت عسرت بوشکستگی و افلاس دچار میگرددند زیرا در شرایط فعلی ما مجبوریم هر گونه احتیاجات حیاتی خود را اهم از خوراک و پوشاک و مسکن و غیره از فروش گندم تأمین نماییم اینک تنزل ناگهانی بهای گندم ما را با هزاران مشکلات مواجه میسازد که اگر ادامه یابد اضطرار و نابودی ما حتمی است بطور نمونه خاطر مبارک را مستحضار میدارم نظر به کمبود و عدم تکافوه محصول این جانبان ناگزیریم هر ساله مقداری گندم برای امرار معاش خود قرض بگیریم در نتیجه امروز باید ماحصل هائیمی خود را بطلبکار تسلیم نماییم زیرا با در نظر گرفتن اینکه در چندماه اخیر بهای گندم متجاوز از دو هزار ریال خرواری خریداری شده است با وضع کنونی پرداختن وامهای خود برای ما غیر ممکن است لذا تنها راه عملی منحصر باین میباشد که از فشار طلبکار بفرمانهای خود دست نزنند و در بیابان باقی گذاریم مراتب بی تکلیفی و سرگردانی خود را بسع نماینده محترم خود رسانیده و توجه اولیاء مربوطه را بچاره اندیشی در برابر اظهارات فوق جلب نمایم و امیدواریم طوری شود که این جانبان بتوانیم هائله خود را از خطر گرسنگی حفظ کنیم با تقدیم احترامات فائمه امضاها ایشان زیاد است در خانه وضع راه و بهداشت حوزه انتخابیه اینجانب شهریار و ساوجبلاغ بسیار بد و کوچکترین توجهی نمیشود از دولت تمنی دارم در این خصوص عطف توجهی بفرمائید بنده عریض خود را کردم و بقیه وقت را با آقای دولت آبادی تقدیم میکنم (اردلان - آقای رئیس دستر) ضمناً یادداشتی که یکی از نمایندگان محترم مرقوم فرموده اند بفرمائید در مورد گمرکات هنوز اشکالات بر طرف نشده است پیش از این مرضی ندارم

رئیس - دو نفر دیگر از آقایان که قبل از دستور اجازه خواسته اند آخر دستور صحبت میکنند یعنی قبل از ختم جلسه برای دو نفر دیگر وقت میگذاریم (قبادیان - بعد از دستور نمیشود آقای رئیس) من نمیدانم بکدام يك از آقایان اجازه بدهم آقای قبادیان و هم آقای صفائی هر دو اسم نوشته اند (قبادیان - اجازه بفرمائید) عرض کردم شما در جلسه پیش اسم نوشته اید امروز يك عده ای دیگر اسم نوشته اند من جمله آقای صفائی هر کدام که میخواهید صحبت کنید بگذارید قبل از ختم جلسه من برایتان وقت نگاه میدارم وارد دستور میشود آقای دکتر جلالی بعنوان ماده ۹۰ میخوانند صحبت کنند

۳- بیانات آقایان دکتر جلالی و ارباب بعنوان ماده ۹۰ آئین نامه

دکتر جلالی - عرض کنم در جلسه گذشته بوجوب ماده ۹۰ استدهای صحبت کردم خوشبختانه آن جلسه بین اجازه نفرمودند چون يك حال غیر عادی برای بنده دست داده بود که ممکن بود خدای نکرده جسرانی بکنم ولی الحمدلله حالا وضع من بیک قدری عادی تر است عرض کنم که اگر آقای ارباب هم يك قدری زحمت کشیده بودند رنج کشیده بودند دو چراغ خورده بودند هیچوقت حاضر نمیشدند بيك طبقه ای که روشن فکر است (ارباب - بطبقه نگفتم) و بیشتر از همه زحمت کشیده است در این ملک فرمایشاتی بفرمائید. عرض کنم بنده وقتی معصل بودم این شعر را خواندم و هیچوقت از یادم نمیرود.

ان الملم والطیب کلاماً
لا یفتنعا اذا همالا تکمرماً
واصبر لدائک ان جفوت طیبه
واقنع لجهلک ان حقرت معلماً

متأسفانه آقای دو طبقه ای در این کشور بیش از همه طبقات رنج میبرند زحمت میکشند و بیشتر از سایر طبقات مفید ولی کمتر از همه پانها توجه میشود طبیب و معلم هستند که کمتر از هر طبقه دیگر هم پانها احترام میگذارند عرض کنم بنده اسم نمی برم و طبقات را عرض میکنم در طبقات دیگر بسیاری هستند که در زمان جنگ خون ما را میکشند (سزاوار دارو فروشان) و حال اینکه اگر شما مراجعه میفرمودید باطبا می بینید که با هر میکربی با هر خعاری مواجه هستند آقای شوشتری شما از آقای دکتر شیخ الاسلامی بخوبی اطلاع دارید که این بیچاره اینقدر زحمت کشید با چه ناخوشی مرد و چرا مرد برای اینکه يك شیش تبفوس در حین مراجعه بیمار وارد بدن او شد شامنی دانید که ما چقدر باج برای این ناخوشی هامیدهم با کمال تأسف آقایان بجای اینکه بیاند اینجانتشویق کنند این حرفها را میگویند اگر چند نفر خدای نکرده حق الملاجشان دستزدشان میگویند زیاد است مضاعف است ممکن است زیاد بنویسند ولی نمیگیرند آنچه می نویسند ولی کسی بآن گوش نمیدهد اما بنده با اینکه طیبی هستم که ۱۴ و ۱۵ سال طبابت میکنم سالها است که در این راه زحمت کشیده ام و مدتها در اجتماعات طبی بودم یعنی خودم در اجتماعات طبی مؤثر بوده ام و علاوه سه سال یا بیشتر در کمیسیون مالیات بردر آمد اطبا نماینده بودم خودم در کمیسیون دیدم که يك طیبی آمد لباس عاریه فراهم کرده بود آقای دکتر علوی اینجا نشسته اند و سایر آقایان اطبا هم هستند آقای دکتر طباطبائی دانید چقدر نیمه شب مراجعه میکنند اگر يك مرض اتفاق افتاده است و شب رفته اند در منزل طیبی و متأسفانه منزل نبود من نمیتوانم باور کنم که باشدو بگوید که نیست این کار را نیایستی ملاک قرار بدهیم عیب است که يك و کبل باید اینجا و عاطفه يك طبقه ای را جریحه دار بکنند و بگویند که آمبول عاطفه وارد کنید یقین دارم که اگر بنا بشود آمبول وارد کنند آن را هم آقایان تجار عوضی وارد میکنند بنده در اینمورد حرف خیلی دارم ولی نمیخواهم وقت مجلس

را بیش از این بگیرم عرض میکنم بجای اینکه يك لایحه سال پیش بجهت مجلس آمد و تمام اطبا را از چیزیکه قانون اساسی پانها داده است یعنی آزادی آنها را سلب کرد بجای اینکه تشویق بفرمائید اینجانبانطور می گویند اینها باعث دلسردی می شود این ما با علاقه باید کار بکنند و بسلاوه اگر خدای نکرده دیده شده يك ناخوشی مراجعه نشده در تمام دنیا هم اینطور هست هزارها نفر میروند زیر عمل میبرند این حرفها چیست که مزید گذشته از این شما به يك نفر میتوانید بگویند که بد کرده ولی به طبقه ای نمی توانید بگویند که خلاف کرده (صحیح است) بنده عرض میکنم که دوطبقه معلم و طبیب یا کترین طبقات این ملک هستند باید این دو طبقه را تشویق کرد و آتوقت از ایشان انتظار خدمت داشت پیش از این نمیخواهم عرض کنم (ارباب - آقای رئیس اجازه بفرمائید بنده مختصر مرضی بکنم)
رئیس - مختصر بفرمائید

ارباب مهملی - بنده در اینجا بیزشکان وظیفه شناس ابراز احترام میکنم (احسن) من به طبقه مرض نکرده عرض بنده برای بعضی بیزشکان بی عاطفه بود که توضیح نمیخواهم بدهم و دیگر خواستم توجه جناب آقای وزیر بهداشت را معطوف بوضع شبها بکنند که يك بست هائی ترتیب بدهند که اگر يك بیچاره ای مرض شد بتواند مراجعه بکنند و بنده مخصوصاً بین بیزشکان دوستان صمیمی دارم و مورد علاقه شدید من هستند و نسبت بطبقه هم عرض نکردم و ضمناً میخواستم راجع باجرای تبصره ۳ از ماده ۲ قانون بودجه ۱۳۲۸ کل کشور از دولت جناب آقای رزم آرا تشکر کنم
پیر آسته - آقای رئیس بنده اخطار دارم (رئیس طبق - چه ماده ای) ماده ۱۶۹
رئیس - دولت در جلسه پیش گفت برای جواب سؤالات حاضر است وقت تمام شده است الان هم تمام یاد داشت های آقایان وزراء حاضر است اگر امروز مجال شد سؤالات مطرح میشود
رئیس - آقای آزاد بفرمائید
۴- بقیه شور در گزارش کمیسیون کشور راجع به اختیارات شهرستانها و تصویب دو فوریت طرح راجع بکمیسیون مخصوص لایحه آزاد - بنده بریروز که اسم نوشته بودم و میخواستم در این لایحه دولت صحبت کنم در قسمت موافق اسم نوشتم باسم موافق مشروط بعضی از آقایان اظهار داشتند که اقلیت هم در قسمت موافق اسم نوشته ام در قسمت مخالف بنده لازم است عرض کنم اقلیت با کارهائی که دولت میکند اگر به منفعت کشور باشد موافق است موضوع حب و بغض شخصی نیست در يك هفته قبل روزنامه ها انتشار دادند که دولت آقای ابوالحسن ابتهاج را تغییر داده است بکعده زیادی از آقایان تجار آمده بودند پیش بنده و میگفتند اگر این اقدام را دولت سه سال قبل کرده بود بکلی این بحران اقتصادی برداشته شده بود و پیش نمی آمد و تجار معتقد بودند که آقای ابتهاج بزرگترین ضربت

برابر مردم مسؤول دانسته و برگزیده مردم بدانند و یقین داشته باشند ناموقی در پست خود باقی خواهند ماند که مردم خدمت بکنند و بالاخره باید ره چنان رفت که رهروان رفتند.

بنده منتقدم همانطوریکه در بیانم مرض کردم این لایحه ایکه جناب آقای رزم آرا تقدیم مجلس کرده اند همان اصولی است که در قانون اساسی پیش بینی شده آن نقشه ای که جناب آقای رزم آرا آورده اند عینا همان نقشه ای است که باید چهل و چند سال پیش در این مملکت اجرا شده باشد تا بحال دو مرتبه هم اجرا شده است ولی برای اینکه بقدرت مرکزی صدمه میزده دولتها از اجرای آن خودداری کردند و تا این قسمت از قانون اساسی در مملکت اجرا نشود و اختیارات خود مردم بدست خودشان داده نشود و نظارت کامل نداشته باشند یعنی اگر مأمورین خواستند برخلاف صلاح و مصلحت مردم رفتار کنند مردم نتوانند آنها را عوض کنند کارشهرستانها درست نمیشود بملاوه این آئین نامه ای را که دولت آقای رزم آرا آورده اند همان چیزی است که به کمیسیون یا مجلس یا کمیسیون نوشته است که بتصویب کمیسیون یا مجلس یا کمیسیون که مجلس انتخاب کند برسد (فرامرزی - یاتوی آن نیست یا برداشته شده) (دکتر بقائی - یاندارد آقا باید بمجلس بیاید) این ممکن است برای همان طور چیزهاییکه بتوانون گفته میشود کار هائی که ولایات برای خودشان درست میکنند ترس آور باشد این ترس ندارد مردم را باید در سرنوشت خودشان یکقدری آزاد تر گذاشت بگذارید مردم حق پیدا کنند.

۲ - قسمت سوم از اعتراضات آقای مکی این بود که چون در مملکت ایران زبانهای محلی است اگر اختیار و نظارت مردم استانها در کارهای مربوطه به خودشان به آنها داده شود مملکت تجزیه میشود اولاً در ممالک دنیا زبانهای محلی هست و همچووقع باهت تجزیه آنها نشده (مکی در آن کشورها سرنوشتشان قبلاً در لندن و واشنگتن تعیین نمی کنند) مضامین این که ریشه زبانهای محلی ایران همواً فارسی است و بالخصوص زبان کردی و لر و بختیاری و گیلکی و خراسانی مسلماً فارسی سر است و کمتر از تهران لغات خارجی در آنها وارد نشده است (فرامرزی - آنوقت زبان بختیاری زبان ولایتی میشود) تانیاً ایران و ایرانی در طول تاریخ پر افتخار همیشه بهمین زبانها حرف میزده و با هجوم بلایا و مصائب مانند هجوم اسکندر و تیمور و غیره که یکی از این مصایب برای نیستی سایر ممالک کافی بوده پنجه نرم نموده همیشه از استقلال مملکت و ملتش با تقدیم جان و خون خود دفاع نموده و امروز هم بعد از این همه بدبختیها و تحولات زنده مانده و بعداً هم انشاء الله باقی و زنده خواهد ماند و این فرمایش توهمین بشف ابرای است.

۳ - قسمت چهارم از بیانات آقای مکی این بود اگر اختیار و نظارت در کارها بر مردم داده شود شاید تقاضای تغییر رژیم بنشیند آقای مکی بر عموم افراد این مملکت و خود جناب عالی مسلم است که اهالی ولایات و ایالات ایران بدون اینکه قسم قرآنی هم بخورند بر رژیم سلطنت و شاهنشاه معبود خود وفادار و وفادارند کارند و هیچگاه از بلل جان خود اولادشان در راه شاهنشاه معظم و مملکتشان دریغ ننموده و نخواهند نمود و این اختیار باهت خواهد شد که مردم ولایات خود در کارهایشان دخالت و نظارت نامه نموده من بعد تهران و مأمورین تهران نتوانند برای آنها وکیل تعیین و از قول آنها حرف یا تلگراف درست کنند در خانه بیاناتم مرض میکنم چه جزو چند سال است از مفروضیت ماینگرد و مسلم شده با این طرز اداره مملکت و ترکز تمام کارها در تهران روز بروز مملکت رو به زوال رفته بگذرد و چند سالی هم این اصول قانون اساسی در مملکت اجرا و مأمورین اولاد خود را در

دکتر معظمی - منی میکنم آقایان توجه بفرمایند این موضوع دادن اختیارات بشهرستانهای یکی از موضوعات مهمی است کمیاب است در کشور ما مورد توجه قرار گیرد در غالب ممالک باختلاف حقوق یک اختیاراتی بر مردم داده اند بنا بر این در اصل دادن اختیارات گمان نمیکند مجلس شورای ملی مخالف باشد و حتی چهبه مای هم در اهلامه ایکه صادر کرده بود و بنده خواندم دینم در حدود قانون اساسی حاضرند باینکه اختیاراتی بر مردم داده بشود و هیچ اختلاف نظری در این مورد وجود ندارد و در واقع این قانون اساسی قانونی کشور است ولی چون نمایندگان خواستند تأمل بکنند از این جهت در جلسات متعدد با آقای نخست وزیر صحبت شد و بالاخره توافق باین ترتیب شده است که این لایحه بکمیسیون خاصی برود و بنده در مقدمه تمام این جهات را نوشته ام و پیشنهاد کردم همانطور کدر آئین نامه هم پیش بینی شده است که در موافق خیلی مهم یک کمیسیون خاصی انتخاب شود و بعد هم به استناد ماده ۱۴۷ پیشنهاد کرده ام که این لایحه مسکوک بماند و بآن کمیسیون خاص برود آن گزارش بموجب مواد آئین نامه بصورت مواد بمجلس بیاید از این جهت بنده این موضوع را پیشنهاد کردم بعضی از آقایان معتقدند که کمیسیون از مجلس انتخاب بشود ولی چون آئین نامه صراحت دارد که کمیسیون خاص از شعب و کمیسیون ها باید انتخاب شود باین جهت بنده استناد کردم ماده ۴۰ (یک نفر از نمایندگان کان - خیر باید در مجلس انتخاب شود) عرض کنم آقا تصعب برای چیست کار بانصب بجائی نخواهد رسید یا از کمیسیونها انتخاب شود یا شعبه ها در هر کاری باید دو قسمت را در نظر گرفت بایستی اشخاص در این مواقع عناد نکنند ففلت هم نکنند یعنی بایستی مواد را بدقت توجه کنند از این جهت چون واحد قانونی شعبه بود بنده پیشنهاد کردم که با توجه بشخصیت و تجربه و تخصص اشخاص یکمده ای را انتخاب بکنند که واجد این شرایط باشند آنها داوطلب بودن که در کارهای مجلس کافی نیست باید دید این شخصی که داوطلب است حاضر است وقت داده بیاید مرتب خواهد آمد آیا میتواند یکجا وقت صرف بکند به نشنیدن از تعطیلش بگذرد این خدمت اساسی را با توجه باینکه چه دولتی روی کار است این موضوع را بررسی کند بدمهم یک گزارش اساسی تهیه کند و بیاورد و برای اینکه سوء تفاهم نباشد بنده مجدداً پیشنهاد را قرائت میکنم - ماده واحده - برای مطالعه در پیشنهادات دولت مبنی بر واگذاری اختیارات قسمتی از امور بر مردم شهرستانها کمیسیون مخصوصی مرکب از هجده نفر منتخب از شعب ششگانه (هر شعبه ۳ نفر) تشکیل میشود کدر ظرف مدت یکماه با توجه به پیشنهادات دولت و اوضاع کشور و جلب نظر متخصصین و نظریات آقایان نمایندگان گزارش کلیه مواد آنرا تهیه و برای تصویب مجلس تقدیم دارند - دکتر معظمی - کشاورز صدر - دکتر هدایتی - حکیمی - دکتر طباطبائی

اردلان - آقای رئیس این کفایت مذاکرات است رئیس - این پیشنهاد برای کمیسیون است اگر مجلس تصویب بکند که باین کمیسیون برود که این کمیسیون تشکیل میشود و الا میروند بکمیسیون کشور - آقای دکتر معظمی

رئیس - آقای اردلان **اردلان** - جناب آقای دکتر معظمی فلا ماده واحده را اگر به بنده ارائه فرموده بودند ممکن بود که بنده نظر خودم را عرض میکردم و توضیح میدادم و شاید ایشان پاینده قانع میشدیم ولی مسوق نبودم از این پیشنهاد حضرتعالی در این پیشنهاد که یک کمیسیونی باین کار رسیدگی بکند عرض بنده و اشکال بنده اینست که کمیسیون خوب بود قبلاً نظر مجلس را میدانست چیست تا آنوقت میتوانست با توجه بنظر مجلس شورای ملی عقیده خود را بمجلس شورای ملی تقدیم کند. در صورتیکه دو نفر از آقایان چهبه ملی که مخالف بودند صحبت کردند این صحبت هائی که شد راجع به تجزیه و اذهان مردم مملکت واقعاً در این خصوص مشوش شده است. در صورتیکه بنده خودم منتقدم که اینطور نیست و اکثریت آقایان اطمینان دارند که هیچوقت از یک چنین دولت صالحی یک پیشنهادی برخلاف مصلحت مملکت بمجلس نیاید و ما هم بچپوچه رأی نخواهیم داد اقلیت هم نباید نگران باشد برای اینکه لایحه نفت وقتی که بمجلس آمد و اقلیت هم خیلی نگران بودند جناب آقای دکتر مصدق را خودمان انتخاب کردیم و اکثریت مجلس بود که ایشان را بریاست انتخاب کرد و آقای مکی را مخیر انتخاب کردند باین آقای دکتر معظمی بنده را اگر قانع میفرمودند در این قسمت بنده مخالفت خودم را پس میگردم برای اینکه این کمیسیونی که انتخاب خواهد شد هنوز نمیداند که نظر مجلس چیست؟ برای اینکه در قانون اساسی مینویسد که انجمنها حق نظارت دارند. اگر روی این اصل مجلس موافقت بکند این کمیسیون موادی وضع خواهد کرد که حق نظارت میدهد نه حق وضع مالیات و اگر نظر مجلس جور دیگر باشد این کمیسیون که معین میشود تمام فکرش روی نظریات مجلس خواهد بود بنابراین اجازه بفرمائید یکی دو سه نفر دیگر صحبت کنند از شما خواهش میکنم شاید آقایان نظرشان این باشد و عجله شان در این باشد که مجلس تعطیل شود، بنده نمیفهمم تعطیل مجلس چه مورد دارد. اگر گرم است برای وزراء هم گرم است برای ادارات دولتی هم گرم است اگر ما ساکنین تهران بگوئیم گرم است در خوزستان و بندر عباس چه خواهند گفت؟ این موضوع ندارد، در موقعیکه بودجه چاپ شده است و ما وظیفه دار هستیم که تصویب بکنیم این برخلاف وظیفه شناسی است که بیائیم تعطیل بکنیم برویم خانه هایمان. بنده وجدانم ناراحت است و وقتی وجدان آدم ناراحت شد اصلاً تعطیل باو خوش نمیکرد. ما در شب در فراکسیون ایران که بنده افتخار عضویت دارم تصمیم گرفتیم که از همکاران محترم تقاضا کنیم این بودجه مملکت را تصویب کنیم و اگر میرویم منزلمان راحت بکنیم رو بروی موکلینمان ناراحت نباشیم. مثلاً وقتی کمین میروم بگردستان موکلین من میگویند که بودجه چه شد اگر گفته شود که تمام نشده خواهند گفت شما غلط کردید آمدید بر گردید بروید در این قسمت بنده عقیده ام اینست که باز بر میگردم بمطلب اول خودم

که باید مجلس شورای ملی از نظر وکلای خودش مسوق بشود و بعد که این کمیسیون را انتخاب کردید بدانند چه روشی اتخاذ بکنند. اجازه بفرمائید چند نفر دیگر صحبت بکنند بعد پیشنهاد خودتان را بنده ما رأی میدهم. این نظر بنده است.

رئیس - آقای دکتر بقائی **کشاورز صدر** - موافق اگر بخواهید بنده هستم

رئیس - آقای اردلان مخالف بودند و آقای دکتر بقائی موافق **کشاورز صدر** - بنده امضاء کننده پیشنهاد بودم، مقدم هستم

رئیس - شما هم هستید بعد آقای شوشتری **یکی از نمایندگان** - نظامنامه نوشته یک موافق، یک مخالف

دکتر بقائی - بطوریکه آقایان محترم بخاطر دارید در جلسه خصوصی گفته شد که اگر تصصبات کنار گذاشته شود و روی منطق و استدلال صحبت بشود ممکنست که مجلس باینکه هم آهنگی کاملی موفق به انجام خدماتی بشود ما با آئین نامه تقدیمی دولت و بآن طرزیکه پیشنهاد شده بود کاملاً وجداً مخالف بودیم و هستیم ولی باین پیشنهاد جناب آقای دکتر معظمی و سایر آقایان دائر بر اینکه این موضوع در یک کمیسیونی مطرح بشود حلای بشود و بیاید به مجلس و در مجلس مطرح بشود و تصویب بشود کاملاً موافق هستیم چون بآن طرزیکه دولت لایحه را تقدیم کرده بود که بدون رسیدگی به آئین نامه موضوع تصویب شود حقیقه برای مملکت خطرناک بود بنده بهم خودم این موضوع را خطرناک میدانم و میدانم ولی اگر آقایان موافقت بفرمایند همین طوری که پیشنهاد شده این موضوع برود بیک کمیسیون و در محیطی دور از تعصب و با منطق و استدلال این موضوع حل شود، با اتصال اجرای قانون هیچکدام از چه اقلیت و چه اکثریت مخالفت نداریم این آئین نامه میروند در آنجا مطرح میشود اصلاح میشود، مابیش رفع میشود، البته در صورتیکه فرضی در کار نباشد بعداً میآید به مجلس و بنده قول میدهم به آقایان اگر باین ترتیب عمل شود و در یک کمیسیونی و در یک محیط آرامی این موضوع حل شود در مجلس هم بدون سروصدا و بدون تعصب تصویب خواهد شد. ولی اگر آقایان بخواهند کفتار بیاورند وحتماً باین ترتیب عمل شود این نمودار یک اعتراض خواهد بود که امیدوارم وجود نداشته باشد

نبوی - بنده اخطار نظامنامه می دارم **رئیس** - بفرمائید

نبوی - مطابق ماده ۹۱ وقتی پیشنهادات قرائت میشود که رأی کفایت مذاکرات داده بشود در آن چه در مجلس مطرح میشود رعایت این قسمت را بفرمائید چه ممکن است در نظر آن صورت دیگری پیدا بکند این خیر کمیسیون کشور مطرح بود آقای کشاورز صدر هم کفایت مذاکرات را پیشنهاد کرده بودند منتهی چون بیورد نبود رأی رویش گرفته نشده و یا خودشان

پس گرفتند. بین بنا بر این وقتی که قرار بشود پیشنهادها مطرح شود اول باید بمسکوک مذاکرات رأی گرفته شود. بعد پیشنهادات قرائت شود.

رئیس - چون بعنوان ماده ۴۰ و ۱۴۷ پیشنهاد شده (صحیح است) آنها هیچکدام مانع از کفایت مذاکرات نیست بعنوان ماده ۱۴۷ میشود که مسکوک بماند و بکمیسیون برود و این همان نظری است که آئین نامه بکمیسیون برود، ماده ۱۴۷ قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۱۴۷ - هر یک از نمایندگان حق دارد از مجلس کتباً تقاضا نماید که طرح یا لایحه قانونی که بمجلس مراجعه شده است موقه یا دائماً مسکوک بماند. در این قبیل موارد و در خصوص رد یا قبول این تقاضا قبل از آنکه در موضوع اصلی بحث شود پس از توضیح مختصر پیشنهاد کننده و پاسخ آن از طرف یک مخالف که باید با رعایت اختصار کامل بعمل آید و محدود به بحث در موضوع باشد رأی گرفته میشود و در صورتیکه تقاضاهای متعددی بشود و متعجب به اخذ رأی گردد تعیین حق تقدم و تأخر با رئیس مجلس است. مگر در موردی که تقدم آن مطلب در نظامنامه تقدیم شده باشد.

رئیس حالا آقای دکتر معظمی پیشنهاد می کنید که برود بکمیسیون مسکوک بماند یا بکمیسیون برود فرق نمیکند و قصد ما اینست که برود بکمیسیون حالا بالاخره پیشنهاد کفایت مذاکرات هم رسیده، ممکن است قرائت بشود (شرح زیر قرائت شد)

مقام ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد میکنم که پس از بیان یک موافق و یک مخالف مذاکرات ختم شود غلامرضا فولادوند

جمال افغانی - آقایانیکه رعایت نشده، دو نفر موافق و مخالف صحبت کردند، اجازه بفرمائید باز هم صحبت بکنند

رئیس - کفایت مذاکرات را همیشه میشود پیشنهاد کرد، بعد از یک مخالف و یک موافق اگر باید صحبت شود، مجلس باید رأی بدهد بفرمائید آقای فولادوند

غلامرضا فولادوند - بنده در یک لایحه باین مهمی معتقد نیستم که دو نفر فقط حرف بزنند و پیشنهاد ختم مذاکره بدهیم. ولی این لایحه صورت اولیه خودش را از دست داده است. جناب آقای نخست وزیر پیشنهاد میکنند که مجلس یک کمیسیونی مرکب از نمایندگان مجلسین اختیار بدهد که این کمیسیون آئین نامه اجرائی این قانون را که ۱۰۰ ماده است تصویب بکند. صورت اولی لایحه این بوده امروز از آن صورت خارج شده، امروز ما آمده ایم یک لایحه ای یکماده ای را تصویب میکنیم که چیست؟ رؤس مطالبش اینست که سازمان اداری خواهد رسیدن خواهد شد و اجتهادهای شهر هم بعد از شروع تشکیل آن سازمان متعل و برای انتخابات

تازه تاسیس شده بود اجازه داده بود که روزهای جمعه مردم آنجا را تفرجگاه خودشان قرار بدهند و بروند در آنجا هر نوع میوه‌ها و تفریح و استراحت کنند. رجال وطنپرست آن روزها در آنجا می‌پایند که این بمنظمت ایران نیست که یک عده از مردم ایران بروند و در یک سفارتخانه خارجی تفریح و تفرج کنند. اعلامیه مرحوم مشیرالدوله صادر کرد که مجلس شورای ملی ایران روزهای جمعه درش برای تمام مردم پایتخت باز است هر کس که می‌خواهد برود در مجلس تفریح کند. چنانچه فرق بین رجال امروز و رجال ۱۳۰۰ خورشیدی است. امروز من شنیدم که هیئت محترم رئیسه تصمصیم گرفته که اگر اشخاصی بخواهند نزدیک در مجلس بیایند آنها را با سرنیزه برانند این بصلحت مملکت نیست باید مجلس ملجاء و پناهگاه ملت باشد. مجلس کعبه آمل ملت ایران است. این درخانه مردم را برویشان بنبندید اجازه بدهید که مردم بیایند توی مجلس هیئت رئیسه مجلس در ۱۵ روز قبل تصمصیم گرفت که از دو مسجد سه‌سالار باین طرف یک کسی نباید این برخلاف مصلحت مملکت است. مجلس ایران باید پشتیبان و ملجاء و پناهگاه مردم بی پناه ایران باشد و اگر غیر از این بکنید مردم را گمراه کرده اید و ممکن است خدای نکرده بین آنها یک مشت عناصر بی‌آشوب طلب باشد و آنها را تحریک کند و آنها جاهای دیگری بروند رئیس - اگر هیئات رئیسه تصمصیم گرفته است برای همان آشوب طلب ها است آنروز که این طوفاها آمدند و میخواستند متحصن بشوند پذیرفته شدند و نمایندگانشان را بنده خواستم و بهوت هم تذکر دادم که بشهرداری دستور بدهند برای اینکه بتوانند کسب کنند جای مناسبی بدهند این برای اشخاصیکه متظلم می‌خواهند بشوند نیست؛ کما اینکه خانواده اشخاصیکه تبعید شده بودند اینجا پذیرفته شدند. از دانشکده پزشکی آمدند پذیرفته شدند. اگر کسی بخواهد با جاقو کوشی بمجلس شورای ملی بیاید این امر از طرف هیأت رئیسه مجلس جلوگیری بشود ولی هر کس بتظلم بیاید قدمش روی چشم بنده است. (صحیح است)

هکلی - چند هزار نفر افراد آزادبخواه و شریفی که می‌باید در مجلس اینها را نمیشود گفت ما چرا (فلامرضا فولادوند - آمدند صندلیها را شکستند) این تشخص با ملت ایران است. ۸۰ (صفائی - در اطراف بودجه صحبت بفرمائید) نفر را دولت با سرنیزه له کرد که شما خبر ندارید. آقا بنده در لایحه بودجه صحبت نام محدود است می‌توانم از منزل خودم تا اینجا صحبت بکنم (صفائی - در دو دوازدهم اینطور نیست) در لایحه بودجه بنده اینطور صحبت میکنم (یکی از نمایندگان - دو دوازدهم غیر از بودجه است) تکلیف برای بنده همین تکلیف و تکلیف را نظامنامه معین کرده (صفائی - نظامنامه را بفرمائید) شما بفرمائید که مدعی هستید

باید بفرمائید. البته علی‌الدمی
آزاد - آقای صفائی این از وظائف مجلس است نه شما.
صفائی - تذکر که تفسیر ندارد.
آزاد - شما مگر مدعی الموم مجلس هستید؟
رئیس - صحبت کنید آقا.
هکلی - بنده با تصویب و طرح ۲ دوازدهم لایحه بودجه مخالفم. اگر منظور تعطیل یک ماه تابستان است که یکماه تعطیل تابستان احتیاجی به ۲ دوازدهم ندارد. مجلس دو روز قبل دوازدهم تصویب کرد که حقوق تیرماه بود. اگر مرداد ماه خواست تعطیل بشود حقوق مرداد را هم تصویب میکنیم ولی مرداد و شهریور را تصویب کردن تا آخر شهریور ماه و بعد هم که تا ۲۹ مهر ماه دولت احتیاج به پرداخت ندارد. بنا بر این میشود ۴ دوازدهم در لایحه بودجه یعنی در گزارشی که از طرف کمیسیون بودجه داده شده است، آقای نریمان یک تذکرات بسیار اصولی دادند. معاون وزارت دارائی تصدیق کردند مخیر کمیسیون هم تأیید کرد ولی هلهذا باز هم ۱ دوازدهم با همان ترتیبی که به مجلس آمده بود تصویب شد در این دوازدهم منظور هم اینطور است یک مبالغ هنگفت و خطیری پیش بینی شده است مجلس وقتی که تصویب میکند مطابق ۲ دوازدهم از بودجه مصوب سال ۱۳۲۸ بنا بر این آن پیش بینیا و آن صرف جوئی هائیکه در کمیسیون بودجه از نظر دور داشته و صرفه دولت هم همین است که با یک دوازدهم و ۱ دوازدهم بتواند بیشتر از آن مبلغی که کمیسیون بودجه تصویب کرده از مجلس بگیرد این مصلحت نیست و انگهی وقتی ۱ دوازدهم می‌آید، ما چشم بسته باید برای بدیم ولی وقتی که بودجه تفصیلی بمجلس آمد، در آمد معلوم است. مخارج هم معلومست آقایان نمایندگان در گزارشی که از طرف کمیسیون بودجه بمجلس داده شده دقت میکنند و میدانند که بچه دارند رای میدهند. از کجا معلومست که اگر بودجه کل مطرح شود بسیاری از آقایان نمایندگان پیشنهاد حذف یک رقم از بودجه را ندهند. یا پیشنهاد بدهند که چند وزارتخانه که همه شان دارای یک سازمان هستند این سازمانها را یکی بکنند، من باب مثال مرض میکنم هر وزارت خانه ای یک بهداری دارد، حتی مجلس هم بهداری دارد هر وزارت خانه ای برای بهداری خودش تشکیلاتی دارد، یک جراح، چند تا دندان پزشک، چند تا اطباء متخصصین جور دارد که هیچ کدام از اینها در این وزارت خانه ها گمان نمی‌کنم آن خدمتی را که باید انجام بدهند، انجام دهند آنوقت ما یک وزارت بهداری داریم که بران تمام کشور است. چه اشکالی دارد که بودجه بهداری تمام وزارت خانه ها را حذف بکنید و نصفش را بدهید. وزارت بهداری بگوئید آقایان اطباشمال ماست. از این رقم یک صرفه جوئی در بودجه دولت شده است و هم اطبائی که آنطور که

در آنجا بطوریکه باید و شاید نمی‌توانند یک خدمتی بجامه بکنند منتقل به وزارت بهداری شده‌اند که هم وزارت بهداری آنها را بیکار بگذارند هم به بهداشت مردم بیشتر توجه بشود و هم یک مبلغی از اینراه صرفه جوئی در بودجه دولت شده باشد و یا فرض بفرمائید اگر بودجه کل کشور مطرح شود مامی توانیم تشخیص بدیم که از جمله ۰/۰۰ بتریز که از مردم میگیرند، چند هاید مملکت شده و تا کنون این صد پنج هائی که گرفته اند کدام یکی از راه های اساسی مملکت را اسفالت کرده اند و چندش موجود است در صندوق دولت و چه اشکالی دارد که از این صد پنجاهی که گرفته اند عده ای بیکار ها را بیکار بگذارند. از این گذشته راجع موضوع مالیات بتریز و نفت بنده صحبت دارم ایران یک کشور صادر کننده مواد نفتی است قیمت بتریز در ایران از کشورهای وارد کننده زیادتر است بنده در آخر دوره ۱۰ عرض کردم که بحریه انگلستان مواد نفتی که مصرف میکند طبق یک معاهده مجرمانه که با شرکت نفت با تانانی بسته شده است مقدار کثیری از مواد نفتی را بشن بخش از نفت ایران تصاحب می‌کند در سالهای ۱۹۴۰ و ۱۹۴۱ که جنگ بود و تحت البحری های آلمان در مدیترانه مزاحم آنها بود و بیش از شش میلیون تن نفت و بتریز از ایران خارج نشده بود منافع ملت ایران و دولت ایران در آن سال از سالهای ۱۹۴۶ و ۱۹۴۷ که ۲۱ میلیون تن استخراج شده بود. زیادتر بود. چرا؟ بدلیل اینکه آن ۶ میلیون تن نفت در بازار آزاد فروخته شده بود بقیه خلیج مکزیک و رومانی فروخته شده بود ولی سالهایی که جنگ تمام شده بود نفت و بتریز که از ایران برده بودند به بحریه انگلستان داده شده بود بشن بخش خریده بودند و منافع ایران از آن سالی که ۶ میلیون تن استخراج شده بود، کمتر بود. بنابراین نفت و بتریز را ملت ایران و حتی وسائل موتوری دولت و ارتش ایران بقیمت گرانتری باید بخرند. اینها یک چیزهایی است که باید روشن شود. و معلوم شود که بچه مناسب نفت و بتریزی که ایران مصرف میکند از کشورهای که وارد کننده نفت هستند باید بیشتر بخرد یکی دیگر از کارهایی که اخیراً دولت کرده و همه آقایان شنیده‌اند اینست که دولت بکمقداری از قیمت نان کسر کرده البته این را که دولت کسر کرده از جیب خودش که نمیدهد از جیب ملت ایرانست همه آقایان می‌دانند که تا روزی که از قیمت نان کم نشده بود نان طهران ما کول بود ولی از روزی که از قیمت نان کم شده چه نان آزاد و چه نان غیر آزاد غیر ما کول شده است اصولاً اگر قیمت نان در تمام ایران کسر میشد این خود یک مساعدتی بود بجه ایران ولی فقط مردم تهران را استثنا کنند بگمشت مردم بیگنا و فقیر از اطراف و شهرستانها می‌آیند طهران و نان را از اینجا می‌خرند و می‌برند و بیکارها و گرسنه‌ها از تمام شهرستانها می‌آیند طهران اگر بناس که نان ارزان شود باید در تمام شهرستانها یکسان باشد باید در تمام شهرها یک نرخ فروخته

شود و بتریز بنده بطوریکه همینطور باید که تصمصیمها ظاهر فریفته بگوئید که ما قیمت نان را پائین می‌آوریم ولی این پائین آوردن نشد این آن نان سابق نیست بگمشتن و خاکست که مردم میدهند و باید بخورند و گذشته از این یک شرکتی برای این نان تشکیل داده‌اند و خیال سوه استفاده دارند آنها در کفین بودند که آرد را از دولت بگیرند و خاک و شن و خاک از آن کفین و باس نان بفروشد (یکی از نمایندگان - صبح نیست) شما معلوم میشد که نان بسیار خوب برایتان می‌آوردند و نان بازار نمی‌خورید بنده که نان بازار می‌خورم این را میدانم به یکی از شاهزاده خانم های فرانسوی گفتند که مردم جمع شده‌اند و می‌گویند ما گرسنه‌ایم و نان نداریم که بخوریم گفت نان شیرینی بخورند شما آقا می‌فرمائید که نان خوبست شما پائین را از تهران بیرون بگذارید به بینید بسر مردم شهرستانها چه آمده این تبعیض هائی که در طهران می‌شود و باین گرسنه‌هایی که هر روز بطهران می‌آیند شما وضعیت طهران را خرابتر میکنید باستی تمام ملت ایران و تمام شهرستانها در نظر گرفت در قزوین در نائین و یزد نان چند برابر تهران قیمت دارد آنوقت طهران را استثنا می‌کنند (فقیه زاده - نان قزوین خوب است) نان قزوین خوبست ولی مسلماً از طهران گرانتر است در یزد چند برابر طهران است جناب آقای دکتر طاهری بفرمائید نان یزد آن چند است (دکتر طاهری - الان نان کیلومی ۳ ریال خوردن است گرانتر بود مقداری گندم آنجا فرستادند کیلومی ۳ ریال خرده است الان) این کار راهم تازگی کرده‌اند بهر حال خیلی از نقاط ایران هستند که خون می‌خورند خون گوسفندی می‌خورند شما ملاحظه بفرمائید یکی از این مستشاران سازمان برنامه که به جنوب مسافرت کرده بود و در مراجعت استفا کرده بود علت کناره گیری را بر سریده بودند گفته بود مردم از روی زباله‌ها دانه‌های جو و برنج را جمع میکنند و میخورند این مردم که زباله و خون و هسته خرما می‌خورند من نمیتوانم در این مملکت با این وضع خدمت کنم آقا این وضع این مملکت است آنوقت شما می‌فرمائید نان طهران را اینطور میکنند این یک باج و دوهوا است آن بیچاره ای که در بندر عباس هسته خرما می‌خورد و این گرسنه‌هایی که هر روز از شهرستانها بطهران می‌آیند و هر روز مشکلات طهران را زیاد تر میکنند (دکتر مجتهدی - آقای مکی شما اختیار را بدهید بدست ولایتیها خودشان اینکار را درست میکنند) ما با انجمنهای ایالتی و ولایتی موافقم ولی با طرح مستر برون که در سال ۱۹۳۴ برای ایران خواب دیده‌اند مخالفم ما با طرحی که دیلیات امریکائی می‌خواهد برای ایران بریزد مخالفم یا فرض بفرمائید که اگر بودجه کل کشور مطرح بشود بنده یک رقم ۶ میلیونی می‌رسم که اصلش پیشنهاد میدهم که این ۶ میلیون از بودجه مملکت حذف شود شما در این بودجه دارید که ۶ میلیون تومان صرف سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی شود در دوره گذشته که آن قانون گذائی را از مجلس گذرانده‌اند اینطور تصور میشد که اگر عایدات املاک را گرفتند این ۶ میلیون تومان را نخواهد گرفت ولی حالا هم عایدات املاک را گرفتند ۶ میلیون را بنده شنیدم

از آن ۶ میلیون مقداری صرف آبادی املاک را گذاروی می‌شود (امامی - اینکه بد نیست) بد نیست که از مردم مملکت بگیرند از مردمی که خون و هسته خرما میخورند مالیات بگیرند و املاک و اقداری را با این مالیات آباد کنند؟ بنده چون حقیقت را میگویم اهمیتی نمیدهم کمترین است بعضی حرفهایم برای بعضی از آقایان گران تمام شود و خوششان نیاید تا اینکه خدا نکرده از منقطع و حقیقت بخوادم دور شوم بنده برای آرامش وجدان خودم و برای کسانی که من یک رای داده‌اند این عرایض را میکنم اصلاً مثل اینست که در همه جا تبعیض هست شما خیابانهای شمال شهر را به بینید و جنوب شهر را هم بینید همه عوارض را جنوب شهر میریزد همه جمعیت در جنوب شهر متمرکز است شایکی از خیابانهای جنوب شهر را بروید باز بین کنید و یکی هم از شمال شهر را آب لجن را جنوب شهر میخورد آنوقت شمال شهر باید هر ۱۰۰ متر آن یک رفتگر داشته باشد ولی جنوب شهر آن کوچه‌های کثیف و پر زباله و تنگ و تاریک را داشته باشد همانطوریکه شمال با جنوب فرق دارد طهران هم شمال و جنوب با هم فرق دارد ولی همانطوریکه شمال حق دارد جنوب هم حق دارد در طهران نباید یک تبعیض بشود طهران در آسودگی باشد و تمام مملکت گرفتار بحران باشد برای تعلیمات اجباری قانون وضع شده از آن روزی که قانون تعلیمات اجباری وضع شده است بنده سؤال میکنم که چند تا مدرسه باز شده است؟ بنده میگویم که در همین جا هائی که شاگرد هست و مدرسه نیست مدرسه درست کنید هر کجا میرویم درخواست میکنم که شاگرد هست مدرسه اش را باز کنید چندی قبل انجمن شمال غرب عده‌ای از آقایان نمایندگان را دعوت کرده بود بنده و آقای دکتر بقائی و آقای دکتر شایگان نیز رفیقیم چند نفری بنده قریب ۲۰۰ یا ۳۰۰ نفر جمع شده بودند در یک معلم نزدیک خیابان شاهرضا میگفتند آقا اینجا اصلاً مدرسه نیست و بچه‌های ما مثل کرم توی زباله ها و خاک ها می‌لوندند و ما مجبوریم که بچه‌های خودمان را از راههای بسیار دور بسیریم بفرستیم این پولی که وزارت فرهنگ باس تعلیمات اجباری میگیرد واقماً چکار میکند؟ اینها بچه هائی هستند که استعداد دارند و مانی هم ندارند و میتوانند تحصیل کنند برای آنها فکری بکنید تعلیمات اجباری پیشکستان و راجع باضافات مستخدمین دولت میخواستم این را تذکر داده باشم وقتی که ما یک دوازدهم و یا دو دوازدهم تصویب میکنیم این مستخدمین بیچاره از دریافت این حق قانونی خودشان محروم میشوند در صورتیکه اضافات مستخدمین در کمیسیون بودجه مورد دقت قرار گرفته و پیش بینی شده که اضافات و ترفیعات اینها را بدهند ولی وقتی که یک دوازدهم یا دو دوازدهم تصویب میکنیم اینها از ترفیعاتشان محروم میشوند (شوشتری - چرا آقا تصویب شده میدهند. یک موضوع دیگری که میخواستم عرض کنم یک نامه‌ای است که از طرف عده‌ای رسیده و این نامه‌ای هست که در اطراف طهران زمین‌هایی هستند به اسم زمین های تهران نو خریداری کرده‌اند حاله ارتش

آمده و بجهت اینکه ما به این زمین ها احتیاج داریم مانع از تصرف آنها شده بنده خیال میکنم که این زمین ها را هر کسی و حتی دولت باید حق مالکیتش در این کشور محترم بشماریم اگر بخواهند با این ترتیب مالکیت را متزلزل بکنند این بصلحت دولت و بصلحت مملکت نیست ارتش حق ندارد اینکار را بکند (شوشتری - آن زمین آقا مال دولت است) ارتش حق ندارد که ملک غیر را تصرف کند (شوشتری - من سؤال کرده‌ام و توضیح خواستام این اراضی اقلیش مال دولت است) بهر حال بنده با تصرف غیر قانونی اموال اعم از این که دولت باشد یا مردم غصب بکنند مخالفم غصب مخالف شرع است و با هر نوع قصبی باشد مخالفم و شرعاً هم جایز نیست شما هم که آقای شوشتری متشرفید و ادعای تشریح میکنید و قطعاً متشرع هستید نباید اجازه بدهید که املاک مردم را غصب کنند (عده‌ای از نمایندگان - صحیح است) بازور نمیشود ملک مردم را تصاحب کرد همه در مرزبان نامه این حکایت پیره زال و انوشیروان عادل را خوانده و به آن پی برده‌اند که یک دخمه بی‌رئال را بزور نگرفت که خاقانی هم با آن اشاره کرده - نزال مدائن کم از بیزن کوفه - حجره تنگ این کمتر ز تنور آن - یک کسانی که می‌خواهند نام یک از خودشان در دنیا بگذارند نباید بازور و عنف مال مردم را ببرند و یک وجب زمین را بازور بگیرند اما یک عده‌ای آمدند این کار را کردند خود دولت آنها را تشویق کرده است بنده در شهرداری اطلاع دارم که یک مشت اراضی تهران را یک دسته حقه باز با کمک بعضی از آقایان همکاران دوره پانزدهم بنده و با کمک بعضی عناصر دولتی رفتند و ضبط کردند و آنان میلیونها افغانه کرده‌اند دولت اگر راست می‌گوید برود مال خودش را ضبط بکند چکار دارد باینکه مال یک پیر مرد و یک بیوه زن بیچاره را بزور تصرف کند (اردلان باید رسیدگی کنند) اینکار رسیدگی نمیشود برای اینکه وقتی یکی دزدی می‌کند سند ثبت اسنادی نمی‌دهد کمین دزدی کرده‌اند کسانی که در این مملکت دزدی میکنند طوری ماهرانه عمل را انجام میدهند که هیچگونه برکه و اثری از کارشان در دست باقی نماند، ضمناً چون آقای وزیر دادگستری گفته بودند که برای پاسخ استیضاح بنده حاضرند و موضوعش را میخواستند بدانند لازم است عرض کنم مقصود از سوءعیران مشمول گذشته و حال است و بنده که در این سوء جریان صحبت میکنم مشمول گذشته و حال میباشد، بکمقدارش مربوط بگذشته و بکمقدار آن مربوط بحال است و چیزهایی که حالا سوءعیران پیدا کرده بکمقدارش مربوط بگذشته است و از گذشته سر چشمه بگیرد و بهر حال در حدود آن موافق است که ایشان معاون بودند از آن وقت باینطرف است و راجع بجز دیگری صحبت نخواهم کرد (اردلان - کافی است رای بگیرد آقا)

رئیس - آقای صفائی مختصر میکنید موافق و یک مخالف صحبت خواهد کرد

آزاد - بنده اخطار نظامنامه‌ای دارم مطابق ماده ۱۳۸ کمی نویسد در موقع یک دوازدهم بکنفر

رئیس - اگر نظام نامه این طور باشد من قرائت می نمود
(شرح زیر قرائت شد)

وقتی لایحه بودجه در مجلس مطرح شد جلسات مجلس بلاقطع هر روز هفته فهار جمعه و دو شنبه و ایام تعطیلات رسمی متوالاً روزی حداقل مدت پنج ساعت منقطع میگردد و تا موقعیکه شور و مذاکره پایان نیافته و رای مجلس اخذ نشده است از دستور خارج نمیشود و هیچ لایحه دیگری با طرح ویا استیضاح نمی تواند مطرح شود مگر لایحه دوازدهم بودجه در صورت ضرورت هیچگونه پیشنهاد یا تبصره یا ماده الحاقیه چه در حین تقدیم از طرف دولت چه در موقع مذاکرات از طرف نمایندگان راجع به دوازدهم بودجه مجاز نخواهد بود و موقع طرح آنهم بعد از توضیحات مختصر پیشنهادکننده و جواب مختصر یک نفر مخالف اخذ رای بعمل خواهد آمد.

صفائی - این در موقعی است که بودجه کل مطرح باشد شما با آقای دکتر بقائی مشورت کنید ایشان نظر خواهند داد، این موقعی است که بودجه کل مطرح شده باشد در اینجا طرح بودجه نیست یک لایحه ابتدائی است بنابراین بنده صحبت دارم.

کشاورز صدر - پیشنهاد کفایت مذاکرات اگر کسی بدهد حق دارد توضیح بدهد ولی موافق حق ندارد.

صفائی - آن مال موقعی است که بودجه کل مطرح باشد مال حال نیست.

رئیس - آقای صفائی یک توضیح مختصری بدهید
دکتر بقائی - بگذارید روشن بشود اینجا میگوید در موقع طرح آن، این آن یکی بر میگردد ما میخواهیم این مطلب روشن شود.

صفائی - بنده قبلاً موافق با لایحه بود دوازدهم نبودم ولی وضعیت نشان میدهد که آقایان نمایندگان معتقد به تعطیل مجلس هستند (صحیح است) در این صورت از دولعاظ حتماً باید این دو دوازدهم مطرح بشود و رای گرفته بشود مطلب این است که با تصویب این دودوازدهم آن سه دوازدهم تصویب شده دست دولت در کارهای عمرانی و تولیدی بازتر است و بهتر میتواند بکارهای عمرانی توجه کند تعطیل هم که شد آقایان تشریف میبرند برای آخر مرداد پرداخت حقوق ممکن نمیشود ولی بنده مقصودم از این موافقت تذکری برای مازندران بود متأسفانه وضعیت مازندران از لحاظ اصلاحات، اصلاحات عمومی تأثر آراست چون نه در بودجه فکری برای آنجا کرده اند و نه در برنامه هفت ساله بنده تقاضا دارم از جناب آقای نخست وزیر که پیشنهادات جناب آقای نواب استاندار مازندران که راجع با اصلاحات عمومی مازندران نموده اند مخصوصاً برای سد تنجین و راه هراز توجه فرمایند آقای نواب از استانداران اشغاس با شرف و با تبحر هستند و یکی از رجالی هستند که خدمات زیادی بمانندران کرده اند استعجابم این است که به پیشنهادات ایشان توجهی فرمایند (احسن)

رئیس - پیشنهاد آقای کشاورز صدر (شرح زیر قرائت شد)
پیشنهاد میکنم بعد از یک موافق و یک مخالف مذاکره کافست
(پیشنهاد آقای فلامرسا فولادوند (شرح زیر قرائت شد)

رئیس - آقای کشاورز صدر
کشاورز صدر - بنده یک تذکر دارم و مذاکره راهم کافی می دانم تذکر بنده به آقای وزیر دارائی است راجع به پانزده در صد گمرکی که برای قماش نخی معین کرده اند این ضرر مردم است این را ملغی بکنید و مذاکره هم کافست
رئیس - آقای ناظر زاده

ناظر زاده - آقایان از اعتصاب کارگران دولت استحضار دارند جناب آقای رئیس امروز چند دفته بنده امر فرمودند بنده هم رفتم با آنها صحبت کردم آقایان آمدند اینجا موافقت فرمودند که در بودجه منظور می شود و آقایان هم اعتصابشان را خانه بدهند الان هم در کبسون بودجه تصویب شده است از آقای وزیر دارائی خواهش می کنم که موافقت فرمایند که ابلاغ ترفیع و اضافات کارمندان دولت داده بشود

رئیس - آقای وزیر دارائی موافقت خواهند کرد در نظر خواهند گرفت

شوشتری - بنده با کفایت مذاکرت مخالفم (نمایندگان رای رای)

دکتر معظمی - پیشنهاد اصلاح عبارتی دارم

رئیس - اعلام رای میشود می فرستیم رای نظر مشورتی سنا، رای می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که با کفایت مذاکرات موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد حالا دو تا پیشنهاد هست که قرائت میشود، در پیشنهاد اصلاحی پیشنهاد بگری نمیشود

(پیشنهاد آقای دکتر معظمی بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده واحده اصلاح ذیل بعمل آید بجای عبارت اعتبارات مصوب ۱۳۲۸ قید بشود اعتبارات مصوب کبسون بودجه موضوع گزارش شماره ۴ مورخه ۲۱ تیرماه ۲۹

یکتفر از نمایندگان - در یک دوازدهم پیش هم ابتکار را کرده اند

جمال امامی - آقای وزیر دارائی قبول می کنند
دکتر معظمی - این پیشنهادی که بنده کردم

بعقد بنده خیلی ضروری است برای این که یک قسمتی از ارقام هست که ما حذف کرده ایم که مال سال ۱۳۲۸ بود و بعد هم یک اصلاحاتی است که ما اضافه کردیم که دولت بتواند آن مخارج را کم کند و از طرفی کبسون بودجه آن اضافات را هم قلم زده است و با آن تطبیق نمی کند از این جهت بود که بنده این پیشنهاد را کردم
رئیس - آقای دکتر بقائی

دکتر بقائی - بنده پیشنهادم را جنبه آقای رئیس خواهش کنم که ماده ۱۳۸ را خودتان تصحیح فرمائید چون این ماده در ابتدایش نوشته شده که در یک دوازدهم پیشنهاد نمیشود و صدأ نوشته شده که در موقع طرح پیشنهادات باید توضیح جزئی داده بشود و رای گرفته بشود

رئیس - این پیشنهادات مربوط بودجه کل است.

دکتر بقائی - دو تا پیشنهاد اصلاحی هم بنده دارم.

رئیس - آقای وزیر دارائی
وزیر دارائی - بنده موافقت دارم با پیشنهاد آقای دکتر معظمی

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر معظمی است

دکتر بقائی - یک پیشنهاد دیگر هم داده ام.

رئیس - یکی از پیشنهادات وارد است و تطبیق میکند با پیشنهاد آقای دکتر معظمی که قبول کردند ولی آندیکری تطبیق نمیکند

دکتر زاده - پیشنهاد دیگر قابل طرح نیست

رئیس - آقایانی که موافقت با این پیشنهاد آقای دکتر معظمی قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنابراین فرستاده میشود برای نظر مشورتی سنا آقای دکتر جهان شاه صالح لایحه ای دارید فرمائید.

دکتر بقائی - یک پیشنهاد دیگر هم داده ام.

رئیس - یکی از پیشنهادات وارد است و تطبیق میکند با پیشنهاد آقای دکتر معظمی که قبول کردند ولی آندیکری تطبیق نمیکند

دکتر زاده - پیشنهاد دیگر قابل طرح نیست

رئیس - آقایانی که موافقت با این پیشنهاد آقای دکتر معظمی قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد بنابراین فرستاده میشود برای نظر مشورتی سنا آقای دکتر جهان شاه صالح لایحه ای دارید فرمائید.

۹ - تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای وزیر بهداری

دکتر جهان شاه صالح (وزیر بهداری)

یک لایحه است راجع با استیتو پاستور که تقدیم ریاست مجلس میکنم

۱۰ - قرائت لایحه وزارت فرهنگ و تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - آقایان تأمل فرمائید یک لایحه مالی وزارت فرهنگ است فوربت دارد و یک ماده واحده است که قرائت میشود

(لایحه وزارت فرهنگ بشرح زیر قرائت شد)

ماده واحده - وزارت دارائی مجاز است اعتبارات اضافی سال جاری وزارت فرهنگ را اهم از حقوق و مزایا و هزینه تأسیس و تکمیل مدارس و آموزشگاه های حرفه ای و صنعتی و کشاورزی و دانشکده های شهرستان ها و بیمارستانهای وابسته بآن و سایر هزینه های آن ببیزانی که مورد رسیدگی و موافقت کبسون بودجه واقع گردیده و طبق صورتیکه وزارت فرهنگ تهیه و تسلیم خواهد نمود از محل درآمد کل کشور تأمین و تأدییه نماید

نخست وزیر روزم آرا وزیر دارائی دکتر نصر - وزیر فرهنگ - دکتر شمس الدین جزایری

رئیس اول جلسه آینده مطرح میشود جلسه آینده بروز پنجشنبه موهکول میشود

(مجلس یک ساعت و بیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت